

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 269. — ŠTEV. 269.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 16, 1921. — SREDA, 16. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

Z RAZOROŽEVALNE KONFERENCE

V WASHINGTONU KROŽIJO V SAKOVESTNA NAPAČNA POROČILA. — ITALJANI IN FRANCOZI SOGLAŠAJO POPOLNOMA GLEDE SKRČENJA MORNARICE, NIKAKOR PA NE GLEDE SKRČENJA ARMAD.

Washington, D. C., 15. nov. — V neštivilnih poročilih, katere se objavljajo z ozirom na delo razoroževalne konference, je najti seveda tudi dosti netočnosti in napadnih ugotovitev, če se hočemo poslužiti najmlajšega izraza za to. Pri tem je zapaziti tudi številna nameravana potvarjanja, s katerimi se skuša zvoditi javno mnenje za nos. Med vsemi poročili, katere se je objavilo, je bilo večer največkrat razborito ono, ki je prišlo s francoske strani in v katerem se je glasil, da se po konferenci, ki se je vršila med francoskim ministrskim predsednikom Briandom ter italjanskim senatorjem Senanzerjem se lahko reče, da bodo Francozi in Italijani skupno nastopili.

Vršila se je sicer konferenca, a razprave so se tikale le mornariških vprašanj in le glede teh soglašajo Francozi in Italijani. V kolikor pa pride v poštev armada na kopnem, bodo postregli Italijani, kakor hitro bo prišlo to vprašanje na površje, svojemu "latinskemu bratu" z velikim presenečenjem, kajti Italijani zahtevajo, da se Francijo razoroži v toliki meri, da bosta stali armadi obeh dežel v direktnem razmerju prebivalstva obeh dežel.

Tudi Anglija zahteva skrčenje armad na kopnem ter opozarja prav posebno na velikansko armado Poljske, ki šteje 230.000 mož. Anglija je mnenja, da Francija ima na skrivnem podpira Poljake, da lahko vzdrže na nogah tako veliko armado.

Italija ima le krog 300.000 vojakov pod orožjem ter zahteva, da tudi Francija ne sme imeti večje armade. Francija pa pravi, da ima velike kolonije in da obstaja razvitega še nemška nevarnost, vsled česar ne more skriti svoje armade pod 657.000 mož.

PRERIJSKI PES RAZKRIL INDIJANSKE STAROŽITNOSTI.
Zuni, N. M., 15. novembra. — Nekemu prerijskemu psu in nekemu Zuni-Indijancu pripada služba, da se je razkrilo dve starodavni "Kivi" ali cerimonijski sobi, ki sta predstavljali del prazgodovinskega življenja Indijancev v zapadnem delu New Mehike. Našlo se je dragocene starožitnosti, o katerih se domneva, da bodo vrgle novo luč na najbolj prvotno civilizacijo v tej deželi.

Razkritje je prišlo, ko sta Frank Hodges, neki arheolog iz New Yorka in neki Zuni-Indijanec kopala na mestu starodavne in zapuščene vasi Naviku v južno-zapadnem delu McKinley okraja. Indijanec je zapazil človeške kosti v mehki zemlji na sveže izkopanem brlogu prerijskega psa. Ko je zasledoval z lopato luknjo prerijskega psa, je zadel na ostanke nekega okostnjaka ter nato na prazgodovinski zid, ki ga je povelj v obe čumnati ali cerimonijski kamni.

ALI BO ZIMA OSTRA?
Middletown, N. Y., 15. nov. — "Najstarejši prebivalci", v tej okolici in lovei, ki nastavljajo pasti takozvanim "skunkom", izjavljajo, da bodo imeli najstrožje zimo, kar jih pominja dežela v zadnjem času, kajti že sedaj so kožuhi ujetih živali izvanredno gosti. V sedanjem času je namreč lov na skunke zelo dobičkonosen.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah
se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, samostojno in hitro.
Včeraj se bile naše cene sledeče:
Jugoslavija:
Razpoložljiva na zahtevo pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovalni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.
300 kron \$ 1.30 1,000 kron \$ 4.20
400 kron \$ 1.75 5,000 kron \$20.50
500 kron \$ 2.15 10,000 kron \$40.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in železnice v Jugoslaviji je sedaj onemogočeno tam nakazovati zneske potom pošte edinele v dinarjih; za vsake štiri kreme do izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasledeno ozemlje:
Razpoložljiva na zahtevo pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.
50 lir \$ 2.60 500 lir \$22.00
100 lir \$ 4.70 1,000 lir \$44.00
300 lir \$13.50

Nemška Avstrija:
Razpoložljiva na zahtevo pošte in izplačuje "Austrijske Bank" na Dunaju.
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.95 10,000 nem.-avstr. kron \$ 6.00
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50 50,000 nem.-avstr. kron \$25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni letnega dne kot nam poslati denar dajemo v roko.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najamene izvanredne ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se hoče ali se hoče posluževati naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK HAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

Slika nam predločuje predsednika Hardinga, ko pripenja venec na krsto ameriškega "nepoznanega vojaka".

V MILWAUKEE JE TEKLO PRAVO PIVO

Teklo je pravo pivo, a le malo časa. — Pivovarji so nastopili. Razne mokre in suhe stvari.

Milwaukee, Wis., 15. nov. — Prvo postavno dovoljeno prodajanje resničnega piva izza uveljavljenja prohibicije, je bilo tukaj zopet hitro ustanovljeno. Pet in trideset razočaranih lastnikov zdravniških receptov je stalo pred neko lekarno v vrsti, ko se je prodalo prvo steklenico tega piva enemu izmed teh pacientov.

Lekarna neke Mrs. Pissek je prodala večeraj dvanaest in pol galon resničnega piva na temelju permita prohibicijskih oblasti. Kot izjavljajo uradniki, ima lekarna pravico prodati do 31. decembra nadaljnjih 87 galon piva. Vsak zaboj s 24 steklenicami se je prodalo za \$5.25.

Washington, D. C., 15. nov. — Pivovarji so se pripravili na nov boj in sicer proti protipivski predlogi, ki bo najbrž v petek sprejeta v kongresu. Pivovarji bodo uveljavili, da ne vsebuje 18. amendment k zvezni ustavi ničesar, kar bi prepovedovalo uporabo piva kot medicine, prav tako malo kot velja to glede vina ali žganja. Zakladniški urad pa izdajajo medtem nove regulacije, ki bodo stopile na mesto določb, ki dovoljujejo prodajo piva kot medicine.

Sprejem protipivske predloge v senatu je bil zagotovljen. Prejšnji policijski inspektor Costigan, je prošil za odpust iz policije, je izjavil, da ne namera v postati prohibicijski uradnik, kot se je trdilo to z gotove strani.

VELIKA EKSPLOZIJA V NEMČIJI.
Berlin, Nemčija, 15. novembra. — Soglasno sporočili, ki so dospela danes semkaj e bilo pri strašni eksploziji v neki petrolejski čistilnici v bližini Wiesbadena deset ljudi živih pokopanih pod razvalinami, dočim je bilo trideset nadaljnjih ranjenih. Povzročeno škodo se ceni na 25 milijonov mark. Vzrok eksplozije ni še znan, a v poslopu se je nahajalo 30,000 litrov benzina.

NEMČIJA NOČE PLAČATI

NEMČIJA JE SPOROČILA ZA VEZNIKOM, DA NE MORE NIČESAR VEČ PLAČATI IN DA NAJ STORE, KAR HOČEJO. ČE NE BO DRUGAČE, BODO FRANCOZI ZASEDLI RUHR OKRAJ.

Berlin, Nemčija, 15. nov. — Nemčija je na uraden način obvestila zaveznike, da ne bo mogla plačati naslednjega obroka vojne odškodnine. Obrok znaša petsto milijonov zlatih mark ter bi ga morala plačati Nemčija do 15. januarja naslednjega leta.

International News Service je iz najboljšega vira izvedel, da je nemška vlada na neoficijalen način obvestila zaveznike, da je dospela do konca svojih moči in svojih zmožnosti.

Na proteste zaveznikov bo odgovorila Nemčija: Poskusite s silo iztirjati odškodnino.

Pojasnilo se je, da ni stališče Nemčije ono kljubovanj ali odpora, temveč ono skrajnega obupa. Izvedelo se je, da je tukajšna zavezniška komisija prepričana, da Nemčija lahko plača. Izvedenci te komisije pa bodo morali sedaj po izjavi Nemčije vreti še en pogled na položaj, kot se prikazuje sedaj.

Soglasno z izjavami nemških bankirjev ter vladnih mož je dvomljivo, če bodo uspešna neumorna prizadevanja Francozov, da iztirjajo vsaj en del obroka, ki zapade dne 15. januarja. Nemška vlada je baje sklenila ostati ali pa past z odločitvijo, da mora priti do revizije pogojev versajlske mirovne pogodbe.

MINISTRSKA KRIZA NA MADŽARSKEM
Budimpešta, Madžarska, 15. novembra. — Ministrski predsednik grof Štefan Bethlen je predložil regent, admiralu Horthyju odstop celokupnega madžarskega kabineta. Regent si je pri držal odločitev glede te prošnje.

POGAJANJA GLEDE ULSTRA V IRSKEM VPRAŠANJU.
Lodon, Anglija, 14. novembra. — Angleška delegacija se dosedaj ni sestavila svojega odgovora glede Ulstra, ki tvori glavno točko v irskem vprašanju. Od tega odgovora je odvisno, če se bodo pogajanja nadaljevala ali ne.

"JUSTICE OF THE PEACE" V JOHNSTOWNU — SLOVENEČ.
V Johnstown, Pa., je bil pri zadnjih volitvah izvoljen Mr. Jože Ambrožič, zaveden Slovenec in naš dopisnik za mirovne sodnika. Kljub temu, da je doleteno okrožje popolnoma republikansko, je zmagal on na demokratičnem tiketu. To je vsekakor lep uspeh.

Naše iskrene čestitke!

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

LANDRU SE BORI ZA ŽIVLJENJE

Bil je deloma uspešen. — Sestra pete žrtve pravi, da se je polastil 10,000 frankov prihrankov.

Pariz, Francija, 14. nov. — Landru, ki je preživel nedeljo s tem, da je skrbno študiral dokumente, tikajoče se njegovega slučaja, je poklical danes zjutraj zdravnika ter se pritožil, da je strašno izmučen. — Jaz sem zelo bolan, — je rekel. — To vam ne bo težko vrjeti, — je dostavil ter zakašljaj. — Ima lahek napad pleurisy. (Unetje prsne mreže.) — Paziti morate na mene zelo skrbno.

Zdravnik je obljubil, da bo storil to in Landru je pozneje nastopil pri obravnavi, precej izmučen in prepaden.

Težkoče Landruja pa niso nikakor omejene na zadrego, v katero ga spravi sempatam državni pravdnik. Danes je poslal po brivca, da mu pristriže brado, na katero je tako zelo ponosen ter mu rekel, da mu je žal, da se mora posluževati njegovih škarij na kredit. Bistveno pa je za njega, da nastopi v javnosti čeden in zlikan.

Razprava današnjega dne se je tikala pete žrtve Landruja, ki je tudi izginila. Landru se je zopet poslužil svoje stare obrambe, da ni imel z njo nikakih drugih stikov kot kupčijskih, gota nekega pohištva. Enkrat ali dvakrat je prišel v zadrego, ko ga je državni pravdnik vprašal, zakaj je zopet kupil en sam vozni listek za njo in povratni tiket v Pariz za sebe, ko se je peljal z nje iz Pariza v Gambais. Po kratkem obotavljanju je rekel Landru, da sicer ni želel, da bi preživel noč tam, da pa vendar ni mogel biti tako neuljuden ter ji to pokazati s tem, da bi ji kupil tudi povratni tiket.

Ko se je tekom razprave omenilo ženo Landruja, je Moro-Giafferi, njegov zagovornik prekinil državnega pravdnika ter rekel:

— Vi morate priznati, da je kazal Landru vedno veliko obzirnost do svoje žene in da jo je ljubil.

Državni pravdnik pa je odgovoril:

— Vaš klient je ljubil močno tudi številne druge.

— Radi tega se mu bo tudi dosti odpustilo, — je odvrnil zagovornik, kar je povzročilo med poslušalci veselost.

Sestra pete Landrujeve žrtve, ki je tekom križnega zaslišanja izjavila da je imela njena sestra 10,000 frankov prihrankov in da je prišel ta denar v roke Landruja. To je bil najbolj škodljiv dokaz proti Landruju tekom današnjega zaslišanja.

Versailles, Francija, 14. nov. — Drugi teden obravnave proti Landruju se je pričel in javno zanimanje je še prav tako veliko kot je bilo v pričetku. Na stotine ljudi je čakalo v vrstah ob zgodnji jutranji uri pred sodnijskim poslopjem in ko so se vrata dvorane odprla, je bil kmalu napolnjen sleherni kotiček.

Tekom preteklega tedna je bilo zazljudeno direktno zaslišanje v zadevah štirih žensk in sina ene teh žensk, o katerih vse trdi državno pravdnštvo, da jih je Landru umoril. Danes pa je sodnik Gilbert pričel z direktnim zaslišanjem pete žrtve Landruja, ki je bila nekdanja gospodinja Collob, šestdesetletna žena enajstih domaćevnih žrtve Landruja, ki je tudi izginila. Madama Collob je dolgo časa živela v Guatemali.

Napori obravnave so se pričeli kazati na Landruja, ki je pokazal precej ognjevitost v svojih odgovorih na vprašanja sodnika, kaj je postalo iz madame Collob.

— To ni vaš posel, — je odvrnil obtoženi. — To je privatna zadeva, s katero nima sodišča nobenega opravka.

Ko so mu rekli, naj pojasni

PRISMOJEN ATENTAT V MEXICO CITY

Anarhisti so poskušali z drugulji pokrito Devico iz Guadalupe ter porušili oltar.

Mexico City, Mehika, 14. nov. — Največja svetinja Mehike, slavnostna Devica iz Guadalupe, je bila poskušana danes od neke bombe, ki se je razpočila opoldne. Kip Device, k kateremu so romali neprestano Indijanci iz cele Mehike, je bilo poškodovan in velik del oltarja je bil porušen.

Po celem mestu je bilo opaziti velikansko razburjenje in na stotine ljudi, peš in v avtomobilih, je pohitelo na mesto eksplozije, ki se nahajala dve milji iz cel izven glavnega mesta.

Policijski kordon je bil takoj postavljen krog cerkve kot varstvo proti izgredu Indijancev, ki so strašno razjarjeni. Domneva se, da so povzročili eksplozijo radikaleci.

Par minut po izvršenem atentatu je pohitel predsednik Obregon v spremstvu velikega števila policijskih agentov na lice mesta, da uvede preiskavo glede eksplozije.

To je že tretja eksplozija v teku enega leta, ki se je obračala proti cerkvam in cerkveni lastnini.

Kolumbovi vitezi so imeli danes popoldne posebno sejo, da razpravljajo o sredstvih, kako bi se moglo zavarovati cerkev pred napadi radikalev. Glasi se, da bodo predložili katoliški predsedniku Obregonu tudi zahteve, naj reorganizira svoj kabinet, kajti o številnih sedanjih članih kabineta, med njimi Villareal, Pant in Calles, se domneva, da se nahajajo na stran radikalev.

V vasi Guadalupe je bil proglašen preki zed.

Cerkev in svetišče v Guadalupe je cilj romanja neštivilnih množic skozi celo leto. Indijanci potujejo iz velikih daljav ter preživijo en teden v Guadalupe. Kip Device iz Guadalupe je najbolj bogato okrašen v celi Mehiki, kajti ves je pokrit z biseri, demanti in drugimi dragocenimi kamni. Oltar je obdan od ograje, ki je iz solidnega srebra.

S katedralo v Guadalupe je spojena legenda, ki nam pripoveduje, kako se je nekemu Indijancu prikazala Marija božja ter mu naročila, naj izposluje od podkralja zgraditev cerkve na omenjenem mestu.

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

VELIKI ZLATI NAVAL V YONKERSU

Poročje Prosper Buranelli.

(Konec.)

Nashe sastanek je bil zadovoljiv in karpatsko-ruska agitacija je bila spravljena v tek. Prevzel sem uredništvo nekoga ruskega lista, ki cirkulira tukaj v New Yorku in dolgo časa nisem več mislil na mineralogijo Central Parka. Prišla je boljševiska revolucija in za mene so se pričele zadrege. Ljudje, ki so stali za mojim listom, so postali boljševiski. Jaz pa sem bil nacionalist ter nisem mogel videti nikake ugodnosti v tem, če bi se združil moj narod z boljševiskimi Rusi. Mi karpatski Rusi smo se odločili ter ustanovili svoj lastni list. Stvari so šle nekaj časa dobro naprej, a v poletju leta 1919 sta prišla dva odlična karpatska Rusi, oha voditelja, v New York z versailleske mirovne konferen- se, kjer sta zastopala naš narod. Sprejeli smo oba z navdušenjem, a hitro spoznali, da sta postala tudi onadva boljševiski. To je imelo za posledico preprij med nami in na viharjem zborovanju je večina naših članov sledila obeh voditeljem, ki sta bila profesorja. Jaz sem ostal sam s svojim listom ter par vernimi pristasi, proti-boljševiki, a brez denarja. Ko sem odhajal s sestanka, sem rekel nekemu prijatelju, ki me je spremljal:

— Mislim, da bom moral iti ter si preskrbeti en milijon.

— Boljše bi storil, če bi dobil en tisoč, — je odgovoril prijatelj.

Vazilij Černjak je vresnici šel nekaj časa pomeje za svojimi milijoni, kajti njegova politična kariera je bila le malo uspešna. V mestu samem pa ni mogel prosperirati in vsled tega je nekoga lepega jutra prijel v roke kladivo in vrečo ter sedel na polično karo, s katero se je odpejal proti severu. Na 181. cesti in St. Nicholas Ave. je izstopil ter se pričel ozirati okrog, če bi zapazil kje granitne tormacije. Na 198. cesti in Fort Washington Ave. je zadel na skupino skal, v katerih je bilo opaziti dobro žilo kremenca. Odkrhal je sem pa tam kos skale, a nikjer ni mogel zapaziti nobenega sledu o zlatu. Nekoliko dalje naprej je zapazil neko mesto, kjer so izkopavali zemljo za grajenje nekoga posestva. Zopet je videl žile kremenca med granitom. Dosti drobcev je ležalo naokrog, da je lahko pričel preiskovati kamenje. V kremenecu je našel takozvano sivkasto barvo, ki znači, da vsebuje kremenec kovine. Natlačil je v vrečo vzorec ter se napotil nazaj v svoje uredništvo na iztočni 14. cesti, kjer je vpisoval priproste poskušnje s "kraljevo vodo" in eko drugo kislino. Da, v kremenecu je bilo zlato, a premalo ga je bilo, da bi se izplačalo drobiti skale ter vleči iz njih zlato. Splošno znano je, da je najti dragocene kovine vsepovsod po tem delu države. Glavna stvar pa je najti dragocen sklad.

Naslednjega dne je šel nekoliko naprej ter našel zopet zlato v sivih žilah kremenca. Vzorec je odnesel domov, a zopet se je izkazalo, da je premalo dragocene kovine v teh skalah. Splošno znano je, da je najti dragocene kovine vsepovsod po tem delu države. Glavna stvar pa je najti dragocen sklad.

Naslednjega dne je šel nekoliko naprej ter našel zopet zlato v sivih žilah kremenca. Vzorec je odnesel domov, a zopet se je izkazalo, da je premalo dragocene kovine v teh skalah. Splošno znano je, da je najti dragocene kovine vsepovsod po tem delu države. Glavna stvar pa je najti dragocen sklad.

Naslednjega dne je šel nekoliko naprej ter našel zopet zlato v sivih žilah kremenca. Vzorec je odnesel domov, a zopet se je izkazalo, da je premalo dragocene kovine v teh skalah. Splošno znano je, da je najti dragocene kovine vsepovsod po tem delu države. Glavna stvar pa je najti dragocen sklad.

Rekel je, da je našel na Schwenkovi farmi konec svojih iskanj. Preiskal je celo farmo z ustražnostjo svetnika in nagrada, katere je bil deležen, je bila tudi temu primerna. Osem vzorcev rude, katero je vzel na različnih mestih je predstavljalo vrednost od \$24.00 do \$112.00 za tono skale.

Tekom te dobe je bilo opaziti v majhnem uredništvu Černjaka veliko delavnost. Podnevi je bil prostor zapuščen, a zvečer je bilo vse živo v laboratoriju, kjer je "kraljeva voda" izločevala zlato iz kremenčeve rude. Tedaj pa je zadel Černjak na neko čudno uganko. Ko so bile vse reakcije izvršile, je vedno našel na dnu črn prah, katerega ni mogla razkrojiti nobena kislina. Kaj je bilo to? Nehote mu je prišel na misel platin, a kaj tekega se mu je zdelo preveč dobro, da bi bilo vrjetno. Kljub temu pa je bil platin in poročila Assay urada so potrjevala to dejstvo.

Medtem pa je Vazilij Černjak zbolel. Mogoče so bile velike skrbi, kako bi kupil Schwenkovo farmo, vzrok njegove bolezni, kajti bal se je, da bo prišla skrivnost na dan še predno bo mogel kapiti to farmo ter druga v bližini nahajajoča se zemljišča. Gotova stvar pa je, da se je prenapenjal s svojimi eksperimenti in da je zbolel najbrž raditega, ker je bil vedno izpostavljen strupenim param kislin. Nekoga dne je moral leči v posteljo. Neki njegov prijatelj, Ševčenko po imenu, ga je obiskal ter bil zelo v skrbeh. Kajti prijatelj je mu je zdel zelo slab. Odkel je ter se vrnil z nadarjnim Rusom, polkovnikom Sidorinim, kemikom ter prejšnjim ruskim artilerijskim častnikom ter članom ruske dobavne komisije v Združenih državah. Černjak je govoril le malo o svoji skrivnosti, a Ševčenko, ki je videl, da se peča njegov prijatelj s kemijo ter tudi vedel, da je bil dolgo časa prospektor, je domneval, da je mogoče razkril njegov prijatelj važne stvar ter se bal, da bo šla ta skrivnost s Černjaka v roko v grob. Prosil je torej bolnega prijatelja, naj mu zoupave ter dovoli polkovniku Sidorinu, da na temelju znanstvene preiskave potrdi vse, kar je mogoče našel. Če bo stvar kaj vredna, se bo gotovo našla skupina Rusov, ki bo dala na razpolago denar, da se financira podjetje.

Polkovnik Sidorin je hitro napravil poskuse, potrdil najdbe in kmalu je bil preskrbljen denar, s katerim je kupil Černjak dotična zemljišča. Nato pa je prišel Černjak k obema Sullivanoma ter jima razkril svojo tajnost.

Sullivanova sta dobro postopala z menoj, — je rekel Černjak. — In jaz hočem, da bosta tudi onadva deležna najdbe.

— In kaj boste storili sedaj? — je vprašal poročevalec Černjaka.

— Z denarjem, ki ga imam sedaj na razpolago, — je rekel Černjak ter se smejal, — bom storil, kar bi storil vsak drugi urednik. Svoj list sem že izpremenil iz tehnika v dnevnik. Povečal sem njegov obseg in cirkulacijo in mogoče bom priobčil celo barvane slike. Imam le eno ambicijo, da se namreč moj narod združi s cesarstvom.

Černjak je namreč nacionalist in carist ter veruje v povratek nekdanjega ruskega carstva.

ADVERTISEMENT.

UGODNO NALOŽI DENAR. Kdor kupi krasno vilo ne Jesenjak na Gorenjskem (obsejna postaja v Italijo in Nemško Avstrijo), 10 sob, električna razsvetljava, kopalna soba, vodovod, zimski vrt. Vila se lahko tudi preuredi v kavarno. Cena 7.000 dolarjev. Dalje se prodaja pri Ptaju posestvo 30 jehov, obstoječe iz vinogradi 10 jehov (najvišji letni pridelek 33.000 litrov), 4 viničarje, 2 gošpodarstvi hiši, veliki sadovnjak (najvišji 40.000 litrov sadni most), travniki, gozd itd. Cena 10.000 dolarjev. Pojasnila daje: Dr. W. Schwab, Jesenjak na Gorenjskem, Jugoslavija (15-16—11)

Prohibicija v Ameriki.

Kot sta jo videla dva angleška opazovalca.

Ko sva se napotila v Združene države, je bil najin namen osebno preiskati delavski razmer ter izdati nato precej obsežno publikacijo. Radi številnih napačnih ugotovitev, ki so izšla v časopisju, temelječa baje na "kabelskih poročilih" o najinih nazorih glede prohibicije, sva smatrala za primerno objaviti ta uvod, da ne bo nikakega napačnega razumevanja o najinih zaključkih glede prohibicije v Združenih državah. Ne more se pričakovati, da bi bilo to poročilo temeljito ali vsestransko, kajti za kaj takega bi bilo treba več mesecev bivanja v Združenih državah ter ozkega stika z ljudmi raznih slojev ter z onimi, katerim se je poverilo izvedenje osemnajstega amandmanta, ki se tiče prohibicije.

Hitro sva spoznala tekono svojih preiskav, da ni mogoče delavskih razmer ločiti od vprašanja protipivske postavbe. Brez ozira na to, katerega sva videla, to vprašanje je vedno prišlo na površje tekono razprav. Kamorkoli sva šla, sva zdelala na duha odpora proti Volsteadovi postavi. Najin obisk je bil dosti dolg, da nana je omogočil ustvariti si definitivno mnenje glede delovanja in učinkovanja te postavbe, kar je vsekakor koristno tudi za naš narod, če bi se kdaj skušalo vsiliti tako postavbo naši deželi.

Midva se počela spuščati v tehničnost tega predmeta. Ima svoje zagovornike in svoje nasprotnike v tej naši lastni deželi. Obe strani sta dobro založeni z municijo. Lahko jih pustimo, da izvajata bitko sami med seboj. Ni najin namen stopiti na tozadevno bojno polje, temveč le pojasniti, kar sva slišala s svojimi ušesi ter videla s svojimi očmi. Svojemu narodu pa prepuščava, da izvaja iz tega sam svoje sklepe. Dostaviti hočeva le, da je bil najin cilj iznajti resnico, v kolikor bi bilo to mogoče; da so najini sklepi postekeni in nepristranski ter da vsled tega lahko mirne vesti predstaviva svoje mnenje.

Najina preiskava je obsegala tako poljedelska kot mestna ozemlja. Pogovarjala sva se z velikimi številom ljudi vseh mogočih poklicev, s trgovci, umijskimi uradniki, žurnalisti, prohibicijo nističnimi agenti in tako dalje. Na razpolago sva imela tudi veliki maso informacij, posebno od strani Anti-saloonske lige, kateri je pripisovali v glavnem zaslugo, — če je to kaka zasluga, — da se je spravilo prohibicijo v konstitucijo. Velik utis je napravila na naju tudi sila, katero izvaja Anti-saloonska liga, ki je razpredena po celi deželi in koje vpliv sega do najvišjih krogov vlade, čeprav izvaja Anti-saloonska liga, da je njena sila le moralna. To je v go-tovi meži resnično, kajti ti člani lige so predvsem člani številnih verskih organizacij po celi deželi.

S prebrisanostjo, katero je treba obudovati, si je nadela ta organizacija ime, ki je moralo pri pomoči, da se je vzbudilo kar največ odpora proti obstoječim zlim razmeram. Pretežno število saloonov v Ameriki ni baje predstavljalo nič drugega kot beznice in številni so bili posvečeni tudi ne-moralnim svrham. Ne smemo pa pregledati važnega dejstva, da so bili številni salooni posledica potreb raznoliškega značaja priseljence prebivalstva, ki je po večini predstavljalo najbolj ubogi, najbolj zatirani in najmanj inteligentni del raznih narodov sveta. Ti priseljenci so postali lahek plen krovosov, zaposlenih s prodajanjem pijač. V Angliji nismo imeli še nikdar razmer, ki bi se dale izdaleka primerjati s temi razmerami v Ameriki. Čeprav so naše javne pivnice umazane in zamenjane, bi bilo vendar nemogoče najti med njimi prototip najslabših ameriških saloonov ali njih upraviteljev in lastnikov, ki so bili v številnih slučajih dvomljivega značaja, če je sploh mogoče govoriti pri teh ljudeh o značaju.

Vsled tega je bila lahka stvar osredotočiti opozorilo na te prostore, to je saloone in njih delovanje. Vsaka cerkev, vsaka misijonska hiša je postala središče prohibicijske delavnosti, ki je obvladala dotični kraj ter vplivala na javno mnenje dotičnega kraja na način, kot si ga v Angliji ne moremo misliti ali predstavljati.

Neki splošno znani pisatelj je objavil v newyorskem "Worldu", da ne more biti nobenega dvoma, da lahko dobi vsakdo, ki zmora eno, opojne pijače, večinoma najslabše kakovosti, v večjih množinah ali v posameznih steklenicah skoro v vsakem mestu, trgu ali vasi Združenih držav. Midva sava videla cenike, ki so navajali cene za vsakovrstna steklenična in irska žganja ter vina in cene so veljale za dostavljenje na dom. Ko sva se mudila v deželi, je bilo mogoče dobiti dvanaest steklenic Black and White žganja za \$90.00.

Ob času najinega obiska v Ameriki je razmišljajal kongres o predlogi, katero je stavil oče 18. amandmeta in ki določa, da naj se sune omejitev preiskati privatna stanovanja le na temelju waranta in da sme izreči obsodbo le v slučaju dokaza, da je bil proizvođa na prodaj. To bo očitno legaliziralo izdelovanje opojnih pijač za privatno uporabo. Obiskala sva številne saloone in kavarne v različnih mestih, v katerih sva se mudila, a nisva mogla dobiti ničesar drugega kot "mekhe pijače", če sva bila sama. Če pa sva se nahajala v spremstvu ljudi, ki so bili znani gostilničarju, sva našla, da ni nobena težkoka dobiti raznovrstno pijačo prepovedanega značaja, če si jo človek le poži. Ker se naju je posvarilo glede izvanredne jakosti ter strupene narave številnih teh brez, se nisva hotela poslužiti prilike, ki se nama je nudila, a v privatnih hišah, kamor sva bila povabljena od prijateljev in znancev, sva zavzivala opojne pijače, ki so bile bolj okusne, a manj škodljive, a istokot prepovedane.

En razvoj pa je, zvezan s težkoko, kako dobiti opojne pijače, katerega se ne sme prezreti, in to je veliko povečanje uporabe omanljivih sredstev. V "New York Times" z dne 18. avgusta tekočega leta se glasi, da je število slučajev narastlo od 116 leta 1918 na 439 leta 1920, da pa predstavljajo le majhen del resničnega skupnega števila ljudi, ki se vdaajo omanljivim sredstvom ter se opajajo z njimi. Slišala sva, da je to tipično za številna druga večja mesta po deželi. Kršenja postavbe so neštevilna na mejah in obalah ter tudi v notranjosti dežele same. Ljudje, ki lahko poznajo položaj, opisujejo Ameriko kot "paradiž za bootleggerje".

Kar se tiče normalnega občutka tistih resnih razmer, moramo nehoti priti do prepričanja, da bodo posledice za moralo naroda v bodočnosti slabe, posebno z ozirom na rastočo generacijo. Človeški naravi je prirojeno, da stori to, česar bi človek ne smel storiti, in to je značilna poteza človeške narave, katere ne more iztrebiti popolnoma še tako velika mera moralnega prepričevanja in prigorvarjanja. Mnenje številnih, s katerimi sva se razgovarjala o tem predmetu, se glasi, da vzbaja nagnjenje, da se zvezi postavbo zaos, nadaljno nagnjenje, da se o-malovažuje vse ostale postavbe. V nekem pismu na "Survey Magazine" iz decembra preteklega leta se stavlja naslednje, povsem umestno vprašanje:

— Kaj naj pričakujemo od bodoče generacije, vzgojene v tej atmosferi, tudi če bo odpravljena pijača, kot nam napovedujejo prohibicionisti? Ali smo zadovoljni, da smo našli resnično konstruktivno pot, da napravimo konec pivskemu zlu, da smo našli resnično pot k zmernosti? Mi moramo reči, da je bilo uničenje saloona uspeh, za katerega ne more biti ameriški narod nikdar dosti hvaležen, tudi če bi se ne doseglo ničesar drugega. Ta naprava je uživala dolgo časa zlokonen sloves ter se ne bo nikdar vrnila v svoji stari in onegavni obliki. Nisva pa prepričana, da bi saloon konečno sploh izginil. Prepričana sva, da se bo ob nekem času vrnila neke vrste reformirana naprava ter vrste, kajti ljudje bodo vztrajali pri svoji zahtevi, da zadovoljijo svoji naravni želji po okrepčilih v družbi svojih tovarišev. Midva sva mnenja, da bo ameriški narod zahteval možnost, da si lahko kupi lahka piva in vina, ter najino naziranje je, da bi se nikdar ne pojavilo ono ostro usprotstvo proti Antisaloonski ligi, če bi se bila zadovoljila z iztrebljenjem najslabših strani in potez prejšnjega saloona ter skušala preustrojiti upravo saloonov in urediti prodajo lahkega piva in vina. Zamenjani žganjar je zlo v vsaki občini in čisto takih ljudi se množijo le v nizkotni oko-

pod pritiskom te sile so številne posamezne države že pred davnim časom glasovale za sušo. Treba je bilo vsled tega le še povdariti napad v narodnem obsegu in prilika za to je prišla, ko so stopile Združene države v vojno. Naravno ogorčenost naroda se je vzbudilo z izjavo, da so številni pivovar-narji za Nemčijo, da so člani ne-lojalne kombinacije in to je zado-stovalo, da se je razplamtilo do-najljubje prebivalstva. Nadalje je postala nujna potreba varčevanja z žitom, če je hotela dežela upo-rabiti vse svoje vires za boji.

Vsled tega se je pričela zelo intenzivna kampanja za narodno prohibicijo in proti saloonom ter posledice tega je bila, da je bil sprejet osemnajsti amandment, ki prepoveduje izdelovanje, prodajo in transportacijo opojnih pijač v pitne svrhe. Mi moramo opozoriti pri tem na dejstvo, da ni bila ta krajno važna izprememba v kon-situaciji predložena narodu v splošno glasovanje ali referendum in da se tudi niso vršila ljudska glasovanja glede tega v številnih velikih središčih prebivalstva kot predvsem v New Yorku. Tekono najine preiskave je prišlo to dej-stvo vedno na površje in videla sva veliko ogorčenja, ki je posledica tega. Ljudje so se pogosto posluževali fraze, da jim je bila prohibicija vsiljena, da je bila "planted". Nadalje je bila post-ava sprejeta v odsotnosti veli-kega števila vojakov, ki so odšli v Francijo, da se bore za demo-kracijo, in izvedela sva, da so dali ti vojaki po svojem povratku iz razza svojem ogorčenju radi tri-ka, katerega se je poslužila Anti-saloonska liga v njih odsotnosti. Kongresnik Ralndall iz Los Angeles je po svojem povratku iz Francije tekono izdal ugo-tovilo na prohibicijsko stranko, v katerem se je glasil, da "mo-ramo uveljaviti prohibicijo sedaj, če jo sploh hočemo kdaj uvelja-viti, še predno se vrnejo dečki iz Francije".

Glede splošnega učinka te po-stavbe sva prisljajna ugotoviti, da po najini sodbi prohibicija ne ob-staja, vsaj ne v takem smislu, kot se nam je pripovedovalo tukaj v Angliji. Prohibicija je imela za posledico velikanski razvoj pri-vatnega kuhanja žganja ter dela-nya vina. Nedovoljeni žganjekuhi so nekaj povsem običajnega v privatnih domovih in potrebne priprave je mogoče kupiti v vseh tozadevnih prodajalnah. Anti-saloonska liga trdi, da je videla vnaprej to možnost, vendar pa je dvomljivo, da je kdaj pričakovala, da bo kuhanje žganja v privat-nih domovih zavzelo tak obseg, kot ga je dejanski zavzelo. V enem samem okraju cenijo prodaj-aleci hmelja, da se je skuhalo de-set milijonov sodov piva, ki je dva-krat tako močno kot pa ono, ka-tero so prej izdelovali trgovske pivovarne. Vinogradniki v Cali-forniji so prodali v enem samem letu dosti grozdja in rozin, da se napravijo iz njih dvajset milijonov galon vina. Če pristojemo k temu še velikanske množine alkoholič-nih pijač, napravljenih iz raznega sadja in jagod, da ne govorimo o žganih pijačah, napravljenih do-ma v majhnih množinah, ni težko pre-ceniti obseg, do katerega se je raz-vilo izdelovanje opojnih pijač, brez ozira na prohibicijsko po-stavo.

Prepričani smo, da ni imela Anti-saloonska liga nikdar v mislih pretvorjenja doma v privaten sa-loon, a natančno to se je zgodilo ter se dogaja v vseh državah. Ne-prestano sva videla, trgovce in podjetnike v splošnem, kako so jemali iz svojih žepov ali iz pre-dalov svojih pisalnih miz posode, vsebujoče pijačo, in videla sva iz-ložbe številnih zlatinarjev, ki so imeli naprodaj veliko število tem-nih steklenic. En element v tem poslu privatnega kuhanja in var-jevanja obstaja v priliki, ki se nudi navadnemu ovaduhu, in angleške-mu duhu se nobena stvar na svetu ne gabi tako, kot posel takega ovaduha. Pogosto se nama je za-gotovilo, da so se gotovi ljudje preje zadovoljili s časno pijačo v saloonu, a to le sempatam, dočim imajo sedaj navado, da mati s se-boj v urad večje in žine pijače za svojo privatno uporabo.

Neki splošno znani pisatelj je objavil v newyorskem "Worldu", da ne more biti nobenega dvoma, da lahko dobi vsakdo, ki zmora eno, opojne pijače, večinoma najslabše kakovosti, v večjih množinah ali v posameznih steklenicah skoro v vsakem mestu, trgu ali vasi Združenih držav. Midva sava videla cenike, ki so navajali cene za vsakovrstna steklenična in irska žganja ter vina in cene so veljale za dostavljenje na dom. Ko sva se mudila v deželi, je bilo mogoče dobiti dvanaest steklenic Black and White žganja za \$90.00.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN FINECK, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 53, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zapiskar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JORIP VIDEČIČ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 817 East C. St.
MIHAEL KAPSCHE, 608 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

FORESTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Lerwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCHAN, 1263 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRAVILNI ODBOR:

Predsednik: FRANE BOYČ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTENJAK, Box 667, Johnston City, Ill.
PETER GESHELL, 4464 Wasm. St., Denver, Colo.

VSEOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse članice nakazuje in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. taj-nika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisno zadeva pa na predsednika glavnega poročnega odbora.

lici. Takih ljudi bi se ne trpelo v strofahin padanjem, kot so ga bi- le deležne druge države. V češkoslovaški kovnici denar- ja se izdeluje sedaj drobci po 20 in 50 vinarjev in 1 krono.

OBDOJEN NA SMRT.

Portsmouth, O., 15. novembra. Roy Chamblin, 27 let star čevljar, je bil obdojen na smrt v elek- tričnem stolu, ker je umoril ne- kega John Newmana in neko Miss Doyle, katere je presenetil v samotni koči.

SMRT CESARJEVE HOERKE.

Lizbona, Portugalska, 15. nov. V starosti 75 let je umrla grofica de En, hčerka zadnjega cesarja Brazilije, Don Pedra.

ADVERTISEMENT.

POZOR, SLOVENC!

Pređa se takoj vsa priprava v kampu za 15 oseb. Vse v najbolj- sem stanu. Kdor kupi, lahko osta- ne nadalje, ker je dela za osem oseb in v kratkem času tudi za več. Gozd je lep za delati, zraven State R. D. in blizu mesta. Vzrok prodaje je, ker nimam gospodi- nje. Le resni kupec naj se oglasi, najboljša pa je, da osebno. — An- ton Jelarčič, P. O. Box 22, Kel- lettville, Pa. (16-17—11)

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. nr. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniško znamko SIDRO.

Za Božič

je sedaj čas poslati svojem v staro domovino ali jugoslo- vanske krone, dinarje, ita- ljanske lire ali čerke v ameriških dolarjih. Vse te dobite po nizkih cenah in hitro postrežbo pri:

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

DOBRE NOVICE ZA BOLNE.

NE OBUPAJTE, TUKAJ JE POMOČ ZA VAS, RADJI, NOVA ZNANSTVE- NA ZDRAVILNA IZNAJDBA, ki ima čudovito OZDRAVLJAJUČE IN ZDRA- VILNE MOČI ter jo uporabljajo največje klinike v EVROPI, Londonu, Parizu in Dunaju. Vam bo pomagal. Po dolgem potrpečljivem čakanju se mi je slednjič posrečilo dobiti nekaj tega resnično ČUDOVITEGA ZDRAVILNEGA ELEMENTA, R A D I J A, katerega je razkrla Madama Curie v Parizu katerega dajem NARAVNOST V KRI potom NOVE VREBRIGALNE ME- TODE BREZ BOLEČIN. Dajem tudi Sulfarsan (50%) na isti način brez bolečin ter sem dosegel velike uspehe v zdravljenju vseh kroničnih bo- lezni KRVI, JETER, LEDIC, MEHURJA, SRCA, PLJUC, ŽIVCEV ITO. Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 6. popol. V nedeljo 10. do 1. popol. Dr. MULLIN, specialista SUCCESSOR Dr. HUBER, specialista. 411 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA. Nasproti poštnega urada:

V odgovor.

Ponovno naklanjamo vsem rojakom in rojakinjam, da prave Elgin garantirane moške in ženske ure čisto zlato prstane, veriške, priviske in vse druge zlatino ter demante; dalje prave glame svetovne COLUMBIA GRA- MOPONE in SLOVENSKE PLOŠČE prodaja in razpoš- lja po celi Ameriki znani Vaš slovenski večletni trgovec s slatino

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Pišite mu po cenik, pošlje ga vam brezplačno.

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

65

(Nadaljevanje.)

— Kot izgledajo stvari, — je mrmral, — ne vidim zanj drugega kot srečo in sebe samega. To se pravi, da ne vidim za enkrat absolutno ničesar, kar bi bilo ugodno zanj. Kar se tiče obdolžitve, jih je nešteto. Jaz sam sem jih nabral. Vem, kaj so vredne. Dosti in nič. Albert je žrtev najbolj čudnih zapletljivosti, a ena sama beseda bi jih lahko pojasnila. Videl sem več starih slučajev. Slučaj malega krojača je bil še hušji. Ob petih je kupil nož, katerega je pokazal desetim svojim prijateljem, katerim je rekel, da je za njegovo ženo. Zvečer so slišali sosedje velik prepir med obema zakonikima, krike, pretnje, udarce. Naenkrat pa je vse utihnilo. Naslednjega dne je krojač izginil iz svoje hiše. Žensko so našli mrtvo in v njenem telesu je tical ravno isti nož. Izkazalo se je pozneje, da ni bil nož, temveč neki ljubomorni ljubimec, ki je zasadi nož v njeno telo. Če se more zgoditi kaj takega, kakšni stvari bi potem človek še vrjel? Res je, da ne bi hotel Albert povedati, kje je preživel dotično noč. To pa se mene prav nič ne tiče. Zame je vprašanje dokazati, ne kje je bil dotični večer, temveč da ga ni bilo v Žonšer. Mogoče je bil Gevrol na pravi sledi. To upam iz dna svojega srca. Bog daj, da bi bil Gevrol uspešen. Moja ošabnost in naprtnost zaslužijo malo kazni. Kaj bi dal, da ugotovim nedolžnost tega človeka? Polovico svojega premoženja in še to bi bila zame le majhna žrtev. Jaz sem povzročil to zlo in gorje mi, še ga ne bom mogel popraviti.

Oče Tabaret je šel spat ter se stresel vspricho te svoje zadnje misli. Celo noč so ga mučile težke sanje in ko je napečilo jutro, je vstal. Da prežene čas, se je prišel ležati počasi oblačiti, z veliko skrbjo, dokler ni potekla pri tem delu cela ura. Tekom tega časa se je ozrl več kot dvajsetkrat na uro, da vidi, če se ni mogoče ustavila. Kljub vsemu temu zavlačevanju pa ni bilo še osem, ko je že stal pred vratmi sodnika, vstopil ter prosil Daburona, naj mu odpusti, ker je prišel tako zgodaj.

Vsa opravčila so bila nepotrebna. Ni namreč motil gospoda Daburona ob osmih zjutraj. Bil je že na delu. Starega amaterskega detektiva je sprejel z običajno prijaznostjo ter se celo nekoliko pošalil radi neumne misli, kateri je dal prejšnjega večera detektiv izraza. Kdo bi si mislil, da so žive detektiva tako občutljivi? Brez dvoma mu je prinesla noč olajšanje.

To omalovaževanje od strani sodnika, katerega se je splošno smatralo za zelo strogega, celo preveč strogega človeka, je vznemirjalo starega moža. Ali ni to roganje prikrivalo sklepa, da hoče sodnik pustiti vnevar vse, kar bo rekel on?

Tabaret je bil prepričan o tem in brez vsakega najmanjšega varanja v tem oziru je prišel s svojimi izjavami.

Obrazložil je celo zadevo bolj mirno, a z vso energijo dobro prebravljene prepričanja. Čeprav pa je dvomi po svojem bistvu nalezljiv, ni mogel niti prepričati sodnika, niti omejit njegovega prepričanja. Njegovi najmočnejši argumenti so toliko izdali proti absolutnemu prepričanju Daburona kot bi izdale drobtinice kruha proti železnemu oklepu.

Oče Tabaret je imel na svoji strani le medlo teorijo, besede. Daburon pa je imel pozitivne dokaze. Slučaj je bil celo tak, da so vsa prizadevanja očeta Tabaret le še bolj utrdila prepričanje preiskovalnega sodnika.

Tabaret je pričakoval odpora od strani sodnika ter ni bil vsled tega prav nič presenečen ali razočaran. Izjavil je, da ne bo za enkrat nadaljeval in da zaupa v polni meri v modrost in nepristranost preiskovalnega sodnika.

Izjavil je, da hoče iti iskat novih znakov. Rekel je nadalje, da je cela zadeva šele v pričetku preiskovanja, da ne ve pravica še za številne stvari, predvsem za prejšnje življenje vdove Leruž. Nova dejstva pridejo lahko na dan in nikdo ne ve, kaj bo povedal mož z velikimi uhanj, katerega je iskal Gevrol. Konečno je prosil Tabaret za dovoljenje, da sme za deset minut govoriti sam z Albertom.

Daburon je odklonil to prošnjo. Rekel je, da mora ostati jetnik za enkrat popolnoma osamljen. Dostavil je, kot v tolažbo, da bo mogoče v treh ali štirih dnevih izpremeniti svoj sklep, seveda pod pogojem, da ne bodo motivi, ki so ga napotili k odklonitvi, še nadalje obstajali.

— Vaša odklonitev je kruta, gospod, — je rekel Tabaret, — a jaz razumem ter se pokorim.

To je bila njegova edina pritožba, nakar se je umaknil, kajti bal se je, da se ne bo mogel še nadalje obvladati.

— Tri ali štiri dni, — je mrmral, — ko je zapustil sobo, — to se pravi tri ali štiri leta za ubogega jetnika. To govori čisto mirno, ta prijazni sodnik. Albert pa bi moral izvedeti sedaj za resnico.

Da, Daburon je zahteval le tri ali štiri dni, da medtem izsili priznanje od Alberta ali da vsaj slednji izpremeni svoj način obrambe.

Težkoča zasledovanja je obstajala v tem, da ni bilo mogoče najti priče, ki bi videla jetnika na Pustni torek zvečer.

Ena sama izjava v tem smislu bi bila tako važna, da je Daburon po odhodu Tabareta obrnil vse svoje napore v to smer.

Še vedno je gojil velika upanja. Bila je šele sobota. Dan umora je bil dosti značilen, da je lahko utrdil spomin ljudi. Tudi ni še prišel čas, da bi se uvedlo redno preiskavo.

Pet najbolj izkušenih špijnov v tajni službi se je poslalo v Bužival, opremljenih s slikami Alberta. Dobili so nalogo, naj prebradejo celo dežele med Reuil in Žonšer, da povprašujejo ter dobe najbolj podrobne in natančne informacije. Dobili so nalogo, naj pokažejo slike vsakemu človeku in da naj celo puste slike v posameznih krajih, kjeri dobili so jih zadostno število. Skoro nemogoče je bilo, da bi kdoli ne videl onega večera, ko je bilo toliko ljudi runaj, originala te slike ali na postaji v Reuil ali pa na eni izmed cest, vohalci v Žonšer.

Ko je bilo vse to urejeno, se je podal preiskovalni sodnik v jušnično palačo ter pozlil po svojega jetnika.

Že zjutraj je dobil poročilo, ki ga je informiralo od ure do ure glede dejanj, kretanj ter vsilkoli jetnika, katerega se je skrbno opazovalo. Poročilo je javljalo, da ne kaže nobena stvar zločinca. Bil je žalosten, a ne obupan. Ni vzklikal, ni pretil in tudi ni govoril o usodopelnem dejanju. Ko je nekaj zavžil je šel k oknu ter ostal tam skoro eno uro. Nato je legel na posteljo ter zaspal.

Kakšna železna konstitucija, — si je mislil Daburon, — ko je stopil jetnik v sobo.

Albert ni bil več obupan človek kot prejšni večer, omamljen od številnih obdolžitve, premagan od naglice udarcev ter vsaki trenutek pripravljen pasti v nezvest. Nedolžen ali kriv, njegov sklep je bil storjen in njegovo lice ni pripušalo nobenega dvoma o tem.

Njegove oči so izražale trden sklep in kazal je gotovo ošabnost, katero bi človek lahko smatral za zaničevanje, ki pa je le iz-

ražala plemenita čustva žaljenega moža. V njem je človek lahko videl moža, ki se zanaša na samega sebe, katerega nesreča lahko omije, a ga ne more premagati.

Ko ga je zagledal, je sodnik takoj vedel, da mora izpremeniti način svojega napada. Spoznal je v njem eno onih narav, katere pripravi napad le do odpora. Sklenil ga je vsled tega ublažiti. To je bil grd trik, a skoro vedno uspešen, kot patetičen prizor na odru. Kriminalce se je pripravljal, da se postavi po robu ustrahovanju, a naleti na usmiljenje, ki gotovo ni odkritosrečno. Daburon si je mislil, da bo zločinec vsled tega trika s solzami v očeh priznal svojo krivdo.

Vsled tega je naslikal Daburon jetniku tuborno sliko izpremembe sreče, ki je zadel nesrečnega mladega moža. Rekel je, da si lahko predstavlja padec s take višine in izustil je tudi par namigavanj na Klaro. Zakaj rločiti? Zakaj ne olajša svoje duše? Ena sama beseda je potrebna.

(Dalje prihodnjic.)

ADVERTISEMENTS.

COLUMBIA GRAMOPHONE

od \$30.00 — \$250.00

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam novo zalogo nemških importiranih "Homokori" rekorderov.

Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Slovensko angleški slovar	1.50
Angleško-slovenski Besednjak	1.50
Dr. P. J. Kern	5.00
Nemški abecednik	0.35
Nemsko angleški tolmáč	0.50
Pravila dostojnosti	0.30
Slovensko-nemški slovar	1.00
(Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učitelja	0.90
Cirilica. Navodilo za čtenje in pisanje srbsčine v cirilici	0.30
izekletoč. Spisal Anton B. Jeglič	0.50
Gospodinstvo — Purjač. Praktična knjiga za naše gospodinjice (Trdo vezana)	1.30
Hitri računar. Priročne velikosti	0.50
Praktični računar	0.50
Knjiga o lepem vedenju Urbanus (Trdo vezano)	1.00
Mladeničev. Ant. B. Jeglič	0.50
I. zvezek	0.50
II. zvezek	0.50
Nesveti iz hila in dom. Korisna knjiga za vsako hišo	1.00
Pravila za otroke. Dr. J. Dostojan	0.50
Varina kuharica, za slabe in dobre čase	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvrt in sad. Hči mestnega sodnika itd.	0.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetijskega cesarja itd.	0.75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugorper, tragedija. Dve sliki — Ksaver Meško	0.40
Hudo brezdanje. Ni vse zlato, kar se se svetli itd.	0.35
Patrica, povest iz irske junake dobe	0.30
Pod svedobnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv.	1.25
Pod svedobnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv.	1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan	0.25
Romancija, povest	0.60
Sisto e Sesto, povest iz Abrecev	0.30
Šilke in povesti, Ksaver Meško	0.25
Študent naj be, — Naš vsakdanji kruh	0.35
Vešele povesti: Za moštem, — V pustih je bla. — Pravda med bratoma	0.35
Vojniški ali poganstvo in krest, povest	0.35
Zvonarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele	0.40
eter Zgaga	0.50
Doli z orožjem	0.50
Knjige družbe Sv. Mohorja	0.50
Duhovni boj (394 str.)	0.50
Mestja (1. zv.)	0.30
Mestja (2. zv.)	0.30
Podoba iz narave	0.30
Svetloba in senca	0.30
Slov. večernice, povesti iz kratkega časa	0.20
Trojka	0.20
Zgodovina slov. naroda (5. zv.)	0.30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.)	0.30
Mladim sreem (2. zv.)	0.30
Spisal E. Meško	0.30

Knjiga za lahkomiselne ljudi.

Spisal I. Cankar	1.75
et tedv. v v zrakoplovu	2.00
Amerika in Amerikanci	5.00
Dve šolnici, Čaršijeva ženitev, Trije ženi	0.25
Mala sanjska knjige	0.50
s podobami	0.50
Nova velika sanjska knjiga s podobami	1.00

JUDSKA KNJIZICA — POVESTI.

1. zv. Znanjenje štrih. Povest do tekta Sherlock Holmes	0.50
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov	0.50
3. zv. Jernat Znanjeval, povest. — Med Plazovi, tirolska povest	0.50

Opomba:

Narodilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali pošto znanke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte plačilo. Ne naročite knjig, katerih ni v ceni. Knjige pošiljamo poštinsko prepla.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St.,

New York

ADVERTISEMENTS.

VABILO
na pečlarsko plesno veselico, katero priredi "Pečlarski Klub Export" dne 26. novembra zvečer v prostorih P. Sedlarja pri znanih pečlarih v "kavarni" v Exportu. Pa. Vljudno vabimo vse rojake iz rojakinje, posebno pečlarje obojega spola, da se te veselice deleže. Da ne bodo kršeni principi pečlarjev, bo strogo zastraženo. Za dobro postrežbo, kavo, klobaše, sendviče, potice, cvrtje, kolače, ta kratkega itd. bo skrbel za to izvoljeni Odbor.

(16-17-11)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
636 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, ki ima v Pittsburghu, Pa. 15 letnih izkušenj v zdravniški praksi. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Besednjak, ki ga je izdal Dr. Koler, vsebuje vse potrebne informacije o zdravniški praksi. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici. Vse bolnike zdravi doma ali v bolnici.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA SAVOIE	19 nov.	—	Havre	10 dec.	—	Genoa
ZEELAND	19 nov.	—	Cherbourg	10 dec.	—	Havre
POTOMAC	19 nov.	—	Bremen	13 dec.	—	Cherbourg
RYNDAM	19 nov.	—	Boulogne	13 dec.	—	Cherbourg
CANOPIC	23 nov.	—	Genoa	14 dec.	—	Havre
KANACHURIA	23 nov.	—	Boulogne	15 dec.	—	Boulogne
PARIS	25 nov.	—	Cherbourg	15 dec.	—	Havre
ARGENTINA	26 nov.	—	Trat	23 dec.	—	Havre
KROONLAND	26 nov.	—	Havre	24 dec.	—	Cherbourg
ORPEA	26 nov.	—	Hamburg	24 dec.	—	Boulogne
PANHANDLE S.	26 nov.	—	Boulogne	24 dec.	—	Hamburg
N. AMSTERDAM	26 nov.	—	Boulogne	27 dec.	—	Boulogne
AMERICA	29 nov.	—	Bremen	28 dec.	—	Cherbourg
ADRIATIC	30 nov.	—	Cherbourg	31 dec.	—	Cherbourg
MONGOLIA	1 dec.	—	Hamburg	1 dec.	—	Bremen
LAPLAND	3 dec.	—	Cherbourg	11 dec.	—	Havre
GARMANIA	3 dec.	—	Cherbourg	11 dec.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	3 dec.	—	Trat	11 dec.	—	Havre
LA LORRAINE	3 dec.	—	Havre	11 dec.	—	Boulogne
HUDSON	3 dec.	—	Boulogne	11 dec.	—	Hamburg
JOCIPDAM	3 dec.	—	Genoa	11 dec.	—	Trat
CRETIC	4 dec.	—	Genoa	11 dec.	—	Havre
ARABIC	6 dec.	—	Genoa	11 dec.	—	Havre
G. WASHINGTON	8 dec.	—	Bremen	17 dec.	—	Havre
SAXONIA	8 dec.	—	Hamburg	17 dec.	—	Hamburg
FINLAND	10 dec.	—	Cherbourg	21 jan.	—	Hamburg
PR. MATOIKKA	10 dec.	—	Bremen	21 jan.	—	Boulogne
OLYMPIC	10 dec.	—	Cherbourg	21 jan.	—	Havre
ROTFUDAM	10 dec.	—	Cherbourg	21 jan.	—	Havre
ORDUNA	10 dec.	—	Hamburg	18 marca	—	Trat

Glede cen za vozne listke in 75% drugo pojasnila, obrnite se na tvrdko:

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generlni kom zulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o takseh z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

Izza prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:
za prošnje 40 centov;
za priloge, tikajoče se prošenj, vsaka 10 centov;
za izdajanje, podaljšanje ali obnovitev potnega lista;
za šest mesecev 2 dolarja;
za eno leto 4 dolarje;
za potno knjižico 1 dolar.

OPOMBA.

Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati pristojbino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil pravočasno vzet.

Vsled tega morajo državljani prejšnje kraljevine Srbije plačati za vsakih šest mesecev izra prihoda v Ameriko do danes po dva dolarja in dva dolarja za bodoči šest mesecev. Državlani Joke Srbije plačajo takso kot Srbi, toda ta taksa se jim računira od 1. januarja 1913. Osebe iz vseh drugih pokrajev, katere danes tvorijo sestavni del kraljevine Slovenec, Srbov in Hrvatov morjo plačati od 1. januarja 1919 pa do danes za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Če osebe ki imajo potne liste prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Slovenec, Srbov in Hrvatov, pa jim je rok potekel, morajo plačati ob priliki obnovitvi ali predložitvi potnih listov, od dneva, ko je potni list izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Pravočasno se taksa računa od dneva vnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen takse za izdajanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizum in knjižico. Vsi oni državljani današnje kraljevine, ki niso bili podaniki prejšnje kraljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12 dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizum 60 centov in takso za knjižico en dolar. Vsega skupaj torej štirinajst dolarjev. Tak potni list bi bil v veljavi do konca tega leta. Če kdo želi imeti potni list ter ne misli takoj odpotovati, mu ni potreba pošiljati za vizum 60 centov.

COSULICH ČRTA

Direktno potovanje v Dubrovnik (Cravna) in Trst.

ARGENTINA 26. nov.
PRES. WILSON 3. dec.

Cena za Trst in Reke se: Pres. Wilson \$115 in 55 davis, Argentina in Belvedere \$103 in 55 davis.

Potom listov izdanih za vsa kraja v Jugoslaviji in Srbiji. Različne ugodnosti prvica, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & Co.

Passenger Department
2 West Street New York

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki na svetu. Izborna postrežba s pitilnim. V našem mestu ali bližini je lokalni agent.

V Jugoslavijo, Bolgarsko, Rumunsko in Madžarsko, preko Genova v Trst in Reke.

CARONIA - - - 7. dec.

Karto do Trsta \$110 do Reke \$111. Davek 45.

Preko Cherbourg in Southampton: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Preko Genova v Trst in Reke: CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.